

Uppföljning av

Region Jämtland Härjedalens Ungdomsstrategi 2014-2020

Mål och indikatorer

Inledning

Region Jämtland Härjedalen har som regional tillväxtansvarig en viktig roll att samordna och leda det regionala utvecklingsarbetet så att ungdomsfrågorna lyfts in och samordnas med övriga strategier och handlingsprogram. Framtagandet av strategin samordnades och leddes av Regionförbundet Jämtlands län. I arbetet har samtliga kommuner och berörda myndigheter och organisationer medverkat. Grunden lades i den förstudie som genomfördes 2003 "Vill framtiden bo i Jämtlands län?" samt LUPP som är den lokala uppföljningen av ungdomspolitikerna i länet. Ungdomspolitikerna följer den regionala utvecklingsstrategin och de inriktningar som finns på nationell och EU nivå, Barnkonventionen har också ingått i underlaget.

Jämtlands läns ungdomspolitiska strategis mål kommer från den regionala utvecklingsstrategin. I dialog med länets kommuner, dåvarande landstinget och berörda organisationer togs en rad strategiska insatsområden fram. De strategiska insatsområden är utvecklingsmöjligheter där det i vissa fall redan gjordes arbeten medan de inom vissa områden helt eller delvis saknades. I ungdomsstrategin listades dessa utan inbördes rang. I strategin framgår att regionala och kommunala handlingsplaner bör arbetas fram och befintliga handlingsplaner bör kopplas till insatsområdena. Avsikten med den ungdomspolitiska strategin var att utgöra ett stöd till kommuner och övriga aktörer där vissa insatsområden kunde prioriteras och resultera i praktiska och operativa projektformuleringar. Möjlig finansiering tänktes kunna ske genom EU:s fonder, nationella stödprogram samt offentlig finansiering.

De områden som belyses i strategin är;

- Utbildning och kompetens
- Arbete och entreprenörskap
- Boende och kommunikationer
- Inflytande och delaktighet
- Trygghet och hälsa
- Kultur och fritid.

Dessa områden har gemensamt beslutats i olika samverkansforum. Områden är mångt och mycket tagna från Lupp som genomfördes länsgemensamt 2012. Ungdomsstrategin har gemensamma mål som RUS, den Regionala Utvecklingsstrategin.

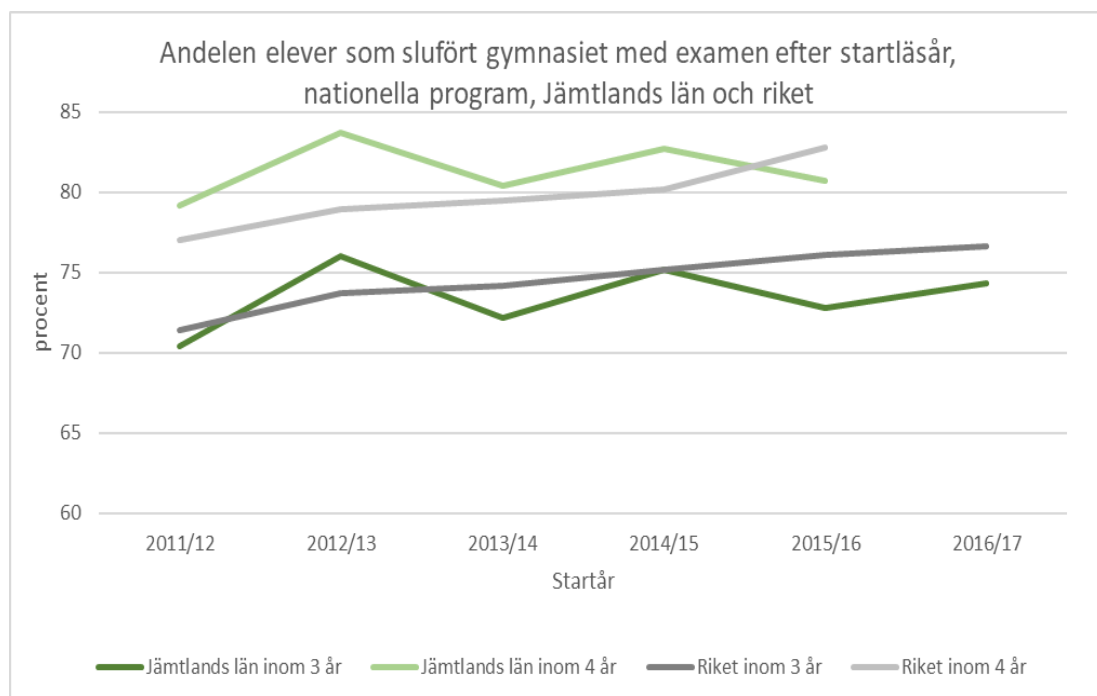
Jämtlands läns ungdomsstrategi har följts upp i Läget i länet år 2016, 2017 och 2019. Nedanstående uppföljningsrapport är en rapport som visar på nuläget i samband med regionala utvecklingsnämndens uppföljningsärende. I samband med uppföljning av länsövergripande styrdokument under år 2019 framgår att Barn- och ungdomsperspektivet är en del av samhällsutmaningarna och ska genom hållbarhetsperspektiven tydligt integreras i en reviderad RUS. Utifrån det har regionfullmäktige beslutat att denna strategi inte ska förnyas efter år 2020.

Måluppfyllnad utifrån strategins områden

Utbildning och kompetens

Mål: Att länets elever genomgår utbildning med uppnådd gymnasieexamen

Diagram 1. Andelen (procent) elever som slutfört gymnasiet med examen efter startläsår på nationella program i Jämtlands län och i riket över tid från startår läsåret 2011/2012 till-2016/2017.

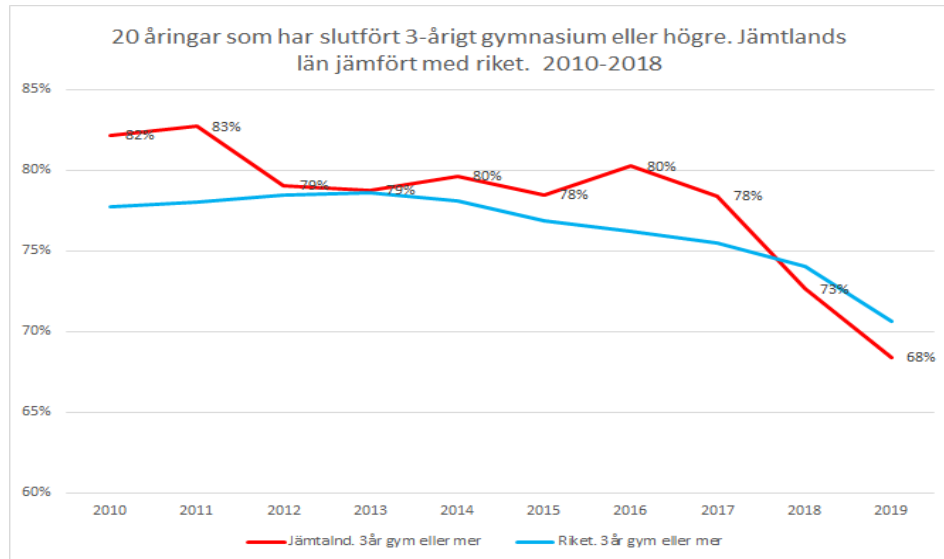

KÄLLA: SIRIS, SKOLVERKET

Linjediagrammet ovan visar andelen elever som slutfört gymnasiet med examen i nationella program efter startläsår i Jämtlands län (gröna linjerna) och riket (grålinjerna). De mörkare linjerna visar inom 3 år och de ljusare inom 4 år.

Diagrammet visar att 70-75 procent av länets elever uppnår gymnasieexamen inom 3 år efter att de påbörjat sin utbildning, skillnaderna varierar från år till år. För riket är kurvan ständigt förbättrats från 71 procent för elever med startår 2011/2012 till 76 procent startår 2016/2017. Om vi ser till hur många som uppnår sin gymnasieexamen inom 4 år så har Jämtlands län legat högre än riket fram till läsåret 2014/2015. Därefter har andelen som uppnått gymnasieexamen inom 4 år minskat i Jämtlands län och ökat i riket.

Diagram 2. Andel (procent) 20-åringar som slutfört 3-årigt gymnasium eller högre utbildning i Jämtlands län och i riket från år 2010 till 2018

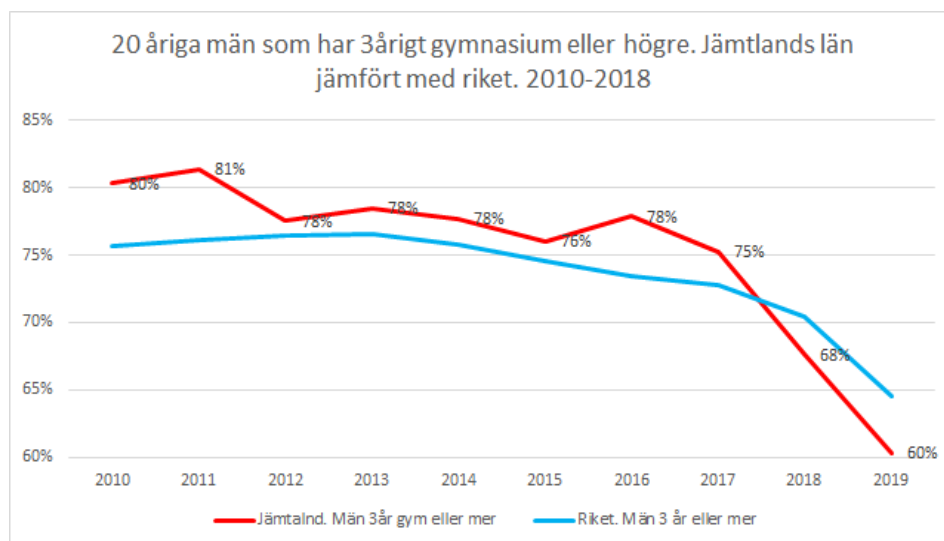

KÄLLA: UTBILDNINGSREGISTRET, SCB

Linjediagrammet ovan visar andelen 20-åringar som har slutfört 3-årigt gymnasium eller högre i Jämtlands län (röd linje) och riket (blå linje) mellan 2010 och 2018.

Andelen 20-åringar som har en slutförd 3-årigt gymnasium eller högre utbildning var 2019 lägre i Jämtlands län än riket. Historiskt har andelen varit högre i Jämtlands län jämfört med riket, men de senaste två åren har andelen i Jämtlands län sjunkit under riksgenomsnittet. Både i riket och länet har andelen sjunkit övertid, i Jämtlands län är det dock en kraftigare minskning mellan 2017-2019.

Diagram 3. Andelen 20-åriga män som har 3-årig gymnasieutbildning eller högre utbildning i Jämtlands län och i riket från år 2010 till 2019

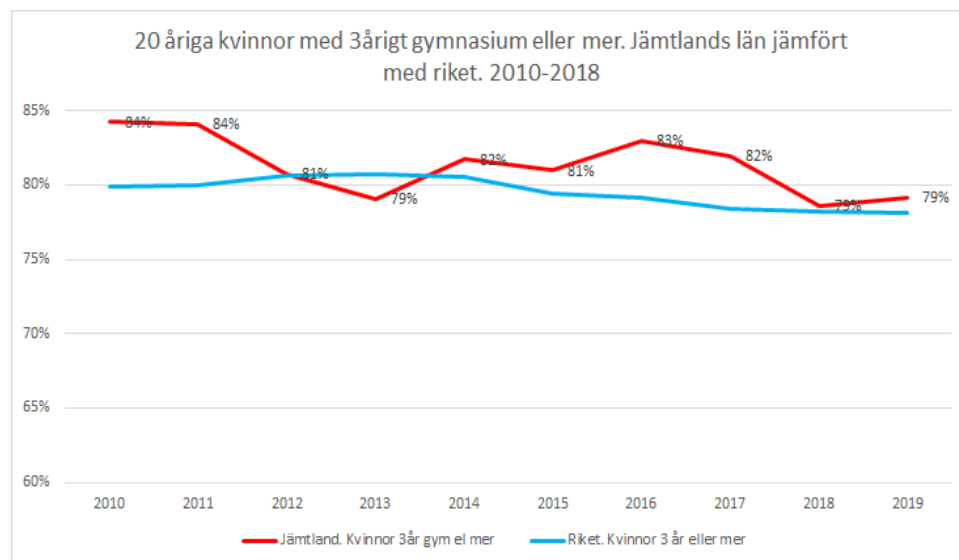

KÄLLA: UTBILDNINGSREGISTRET, SCB

Linjediagrammet ovan visar andelen 20-åringar män som har slutfört 3-årigt gymnasium eller högre i Jämtlands län (röd linje) och riket (blå linje) mellan 2010 och 2018.

Bland 20-åringa män har andelen med 3-årig gymnasieutbildning eller högre sjunkit både i länet och riket. Minskningen är dock kraftigare i Jämtlands län, 2019 var andelen 20-åringa män med 3-årig gymnasieutbildning eller högre 60 procent vilket är en minskning med 15 procent på 2 år. Samtidigt som andelen i riket låg på ungefär 65 procent 2019 vilket även det är en minskning jämfört med 2017 men, som sagt, inte lika kraftig förändring som i Jämtland. Fram till år 2017 var andelen högre i länet än i riket.

Diagram 4. Andelen 20-åringa kvinnor med 3-årig gymnasieutbildning eller högre utbildning i Jämtlands län och i riket från år 2010 till 2019

KÄLLA: UTBILDNINGSGRISTRET, SCB

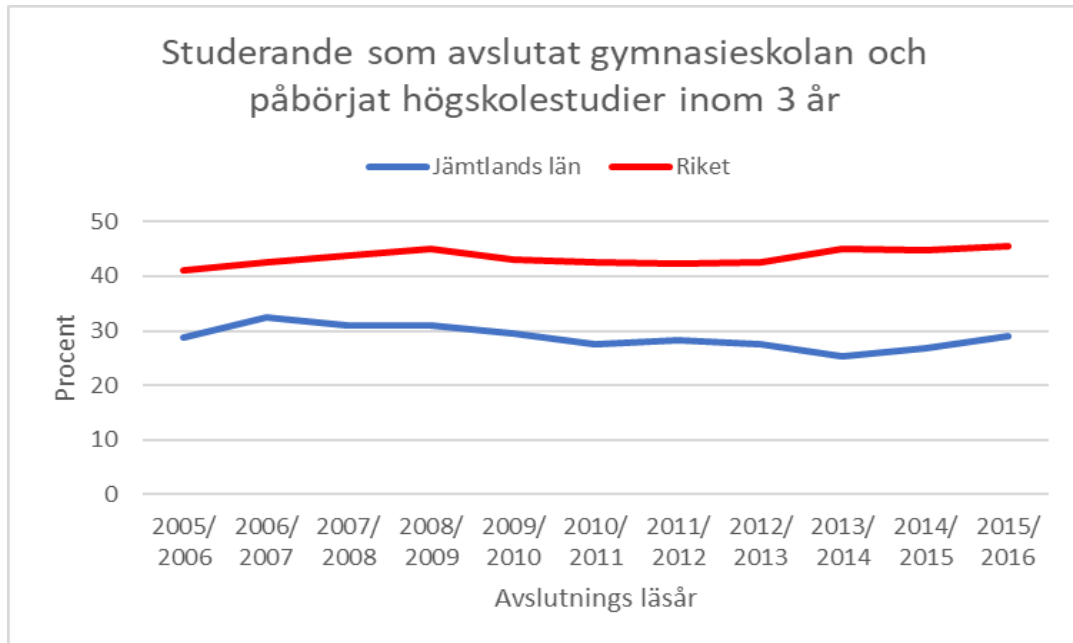
Linjediagrammet ovan visar andelen 20-åringar kvinnor som har slutfört 3-årigt gymnasium eller högre i Jämtlands län (röd linje) och riket (blå linje) mellan 2010 och 2018.

Bland 20-åringa kvinnor har andelen varit något över riket sedan 2014, 82 procent av kvinnorna i Jämtlands län hade 3-årig gymnasieutbildning eller högre medan det i riket var något lägre. 2019 var det 79 procent av 20-åringa kvinnorna, i Jämtland, som hade ett 3-årigt gymnasium eller högre vilket är något högre andel än riksgenomsnittet.

Diagrammen för män och kvinnor (ovan) visar tydligt att det bland männen är fler som inte har en gymnasieutbildning samt att det är bland männen som minskningen skett de sista åren.

Mål: Allt fler väljer högre utbildning

Diagram 5. Andelen studerande som avslutat gymnasieskolan och påbörjat högskolestudier inom 3 år i Jämtlands län och i riket över tid från avslutningsläsåret 2005/2006 till 2015/2016

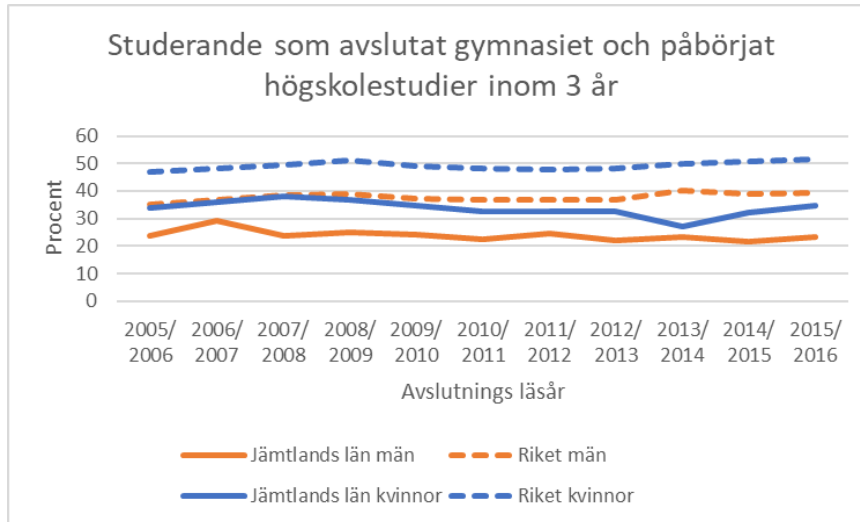
KÄLLA: REGIONFAKTA.COM, SCB

Linjediagrammet ovan visar andelen studerande som avslutat gymnasieskolan och påbörjat högskolestudier inom 3 år i Jämtlands län (blå linje) och riket (röd linje). Tidsaxeln visar avslutningsläsåret.

Mindre än 30 procent av Jämtlands läns studerande som avslutat gymnasiet påbörjade högskolestudier inom 3 år, samma siffra för riket var över 45 procent.

Under de två sista åren har andelen gymnasieelever som läser vidare inom 3 år ökat i Jämtlands län med 3,9 procentenheter, jämförelsevis har ökningen i riket varit 0,4 procentenheter under samma tid. Mellan 2005-2016 har glappet mellan riket och Jämtlands län ökat något.

Diagram 6. Andelen studerande som avslutat gymnasiet och påbörjat högskolestudier inom 3 år efter kön i Jämtlands län och riket från avslutande läsår 2005/2006 till läsår 2015/2016.

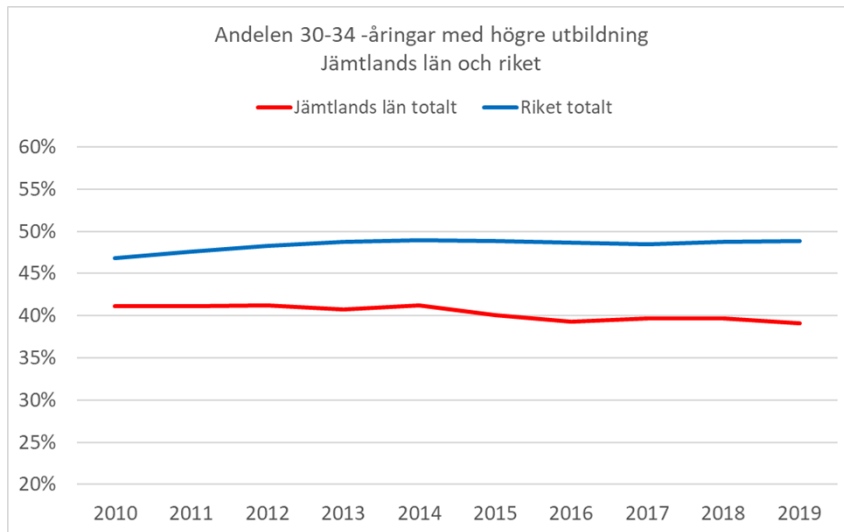

KÄLLA: REGIONFAKTA.COM, SCB

Linjediagrammet ovan visar andelen studerande män (orange linjer) och kvinnor (blå linjer) som avslutat gymnasieskolan och påbörjat högskolestudier inom 3 år i Jämtlands län (hela linjer) och riket (streckade linjer). Tidsaxeln visar avslutningsläsåret.

Både bland kvinnor och män i Jämtlands län är andelen som påbörjat högre studier inom 3 år tydligt lägre än i riket (se ovan). Bland männen i länet har andelen legat på samma nivå en längre tid medan det bland kvinnorna ökat under de två senaste åren. Att tänka på är att andelen män som ens ingår i denna statistik är lägre än andelen kvinnor i grund populationen. Detta då Jämtlands län har en högre andel kvinnor som har en gymnasieexamen jämfört med andel män med en gymnasieexamen.

Diagram 7. Andelen 30-34 åringar med högre utbildning Jämtlands län och riket över tid från år 2010 till år 2019

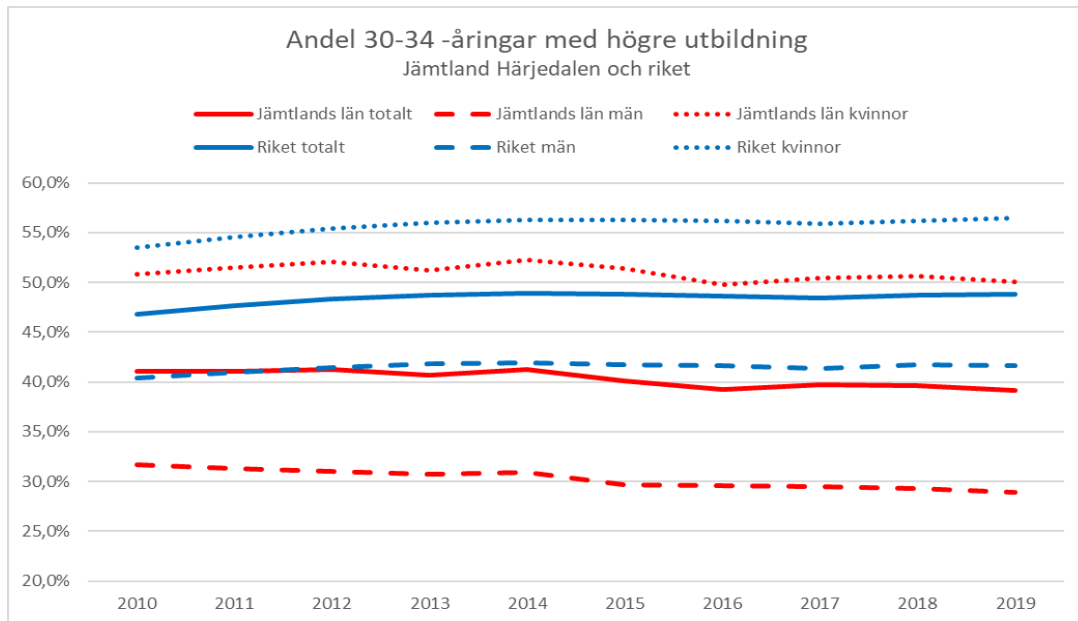
KÄLLA: UTBILDNINGSREGISTRET OCH BEFOLKNINGSREGISTRET, SCB

Linjediagrammet ovan visar andelen bland 30-34 år som har en högre utbildning i Jämtlands län (röd linje) jämfört med riket (blå linje) mellan år 2010 och 2019. Högre utbildning syftar till eftergymnasial utbildning mindre än 2 år eller mer.

Ovan framkommer hur stor andel av 30-34 åringar som har högre utbildning. Vilket är ett sätt att försöka fånga ifall de unga i Jämtlands län påbörjar högre studier senare än 3 år efter avslutat gymnasium. Skillnaden mot riket är relativt hög och trenden är att andelen 30-34 år i Jämtlands län med högre utbildning minskar samtidigt som andelen ökar i riket.

Det bör noteras att många flyttar ut ur länet för högre studier och i många fall stannar de kvar på studieorten för att arbeta. Flyttningen tillbaka (om det sker) kan i många fall ske senare än vid 34 års åldern.

Diagram 8. Andelen 30-34 åringar med högre utbildning efter kön i Jämtlands län och riket över tid från år 2010 till år 2019

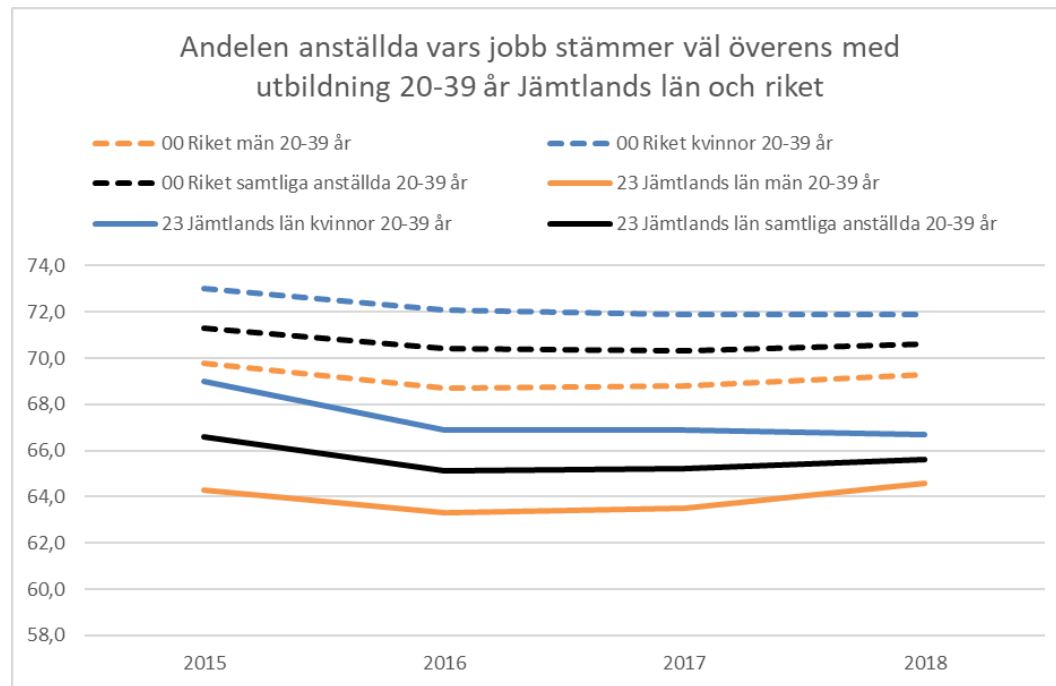
KÄLLA: UTBILDNINGSGRISTRET OCH BEFOLKNINGSREGISTRET, SCB

Diagrammet ovan visar andelen bland 30-34 år totalt, män och kvinnor som har en högre utbildning i Jämtlands län (röd linje) och riket (blå linje) mellan 2010 och 2019. Hela linjerna visar på totalen, streckade linjerna för män och prickiga linjen för kvinnor. Högre utbildning= eftergymnasial utbildning mindre än 2 år eller mer

Andel män med högre utbildning är tydligt lägre än bland kvinnorna, både i riket och länet. Skillnaden mellan Jämtlands län och riket är större bland männen och har ökat under en längre tid. Kort sagt har andelen män som påbörjat högre studier minskat.

Mål: Arbetsanpassade utbildningar

Diagram 9. Andelen anställda kvinnor och män mellan 20-39 år vars jobb stämmer väl överens med utbildning. Jämtlands län jämfört med riket från år 2015 till år 2018.

KÄLLA: MATCHNINGSINDIKATORERNA, SCB

Linjediagrammet ovan visar andelen anställda mellan 20-39 år vars jobb stämmer väl överens med den utbildning som de har i Jämtlands län (hela linjer) jämfört med riket (streckade linjer). Bedömningen är gjord av SCB. Svarta linjerna visar totalen, blå linjen för kvinnor och orange för män.

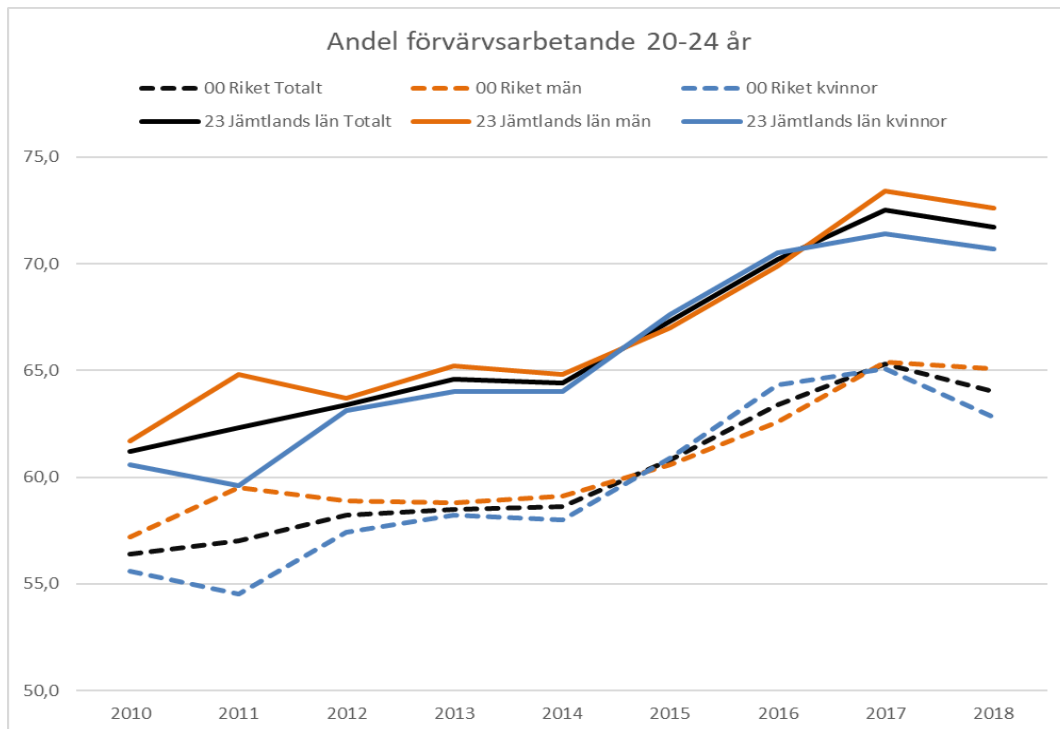
I Jämtlands län bedöms det att de är färre bland de under 40 år vars jobb stämmer väl överens med den utbildning som de har jämfört med riksgenomsnittet. År 2018 bedömdes att 66 procent av de mellan 20-39 år i Jämtlands län hade en matchad anställning med sin utbildning, motsvarande i riket var 71 procent.

Bland kvinnorna är matchningen något högre än männen både i länet och i riket.

Arbete och entreprenörskap

Mål: Fler arbetsställen

Diagram 10. Andelen förvärvsarbetande kvinnor och män mellan 20-24 år i Jämtlands län jämfört med riket, över tid från år 2010 till 2018.

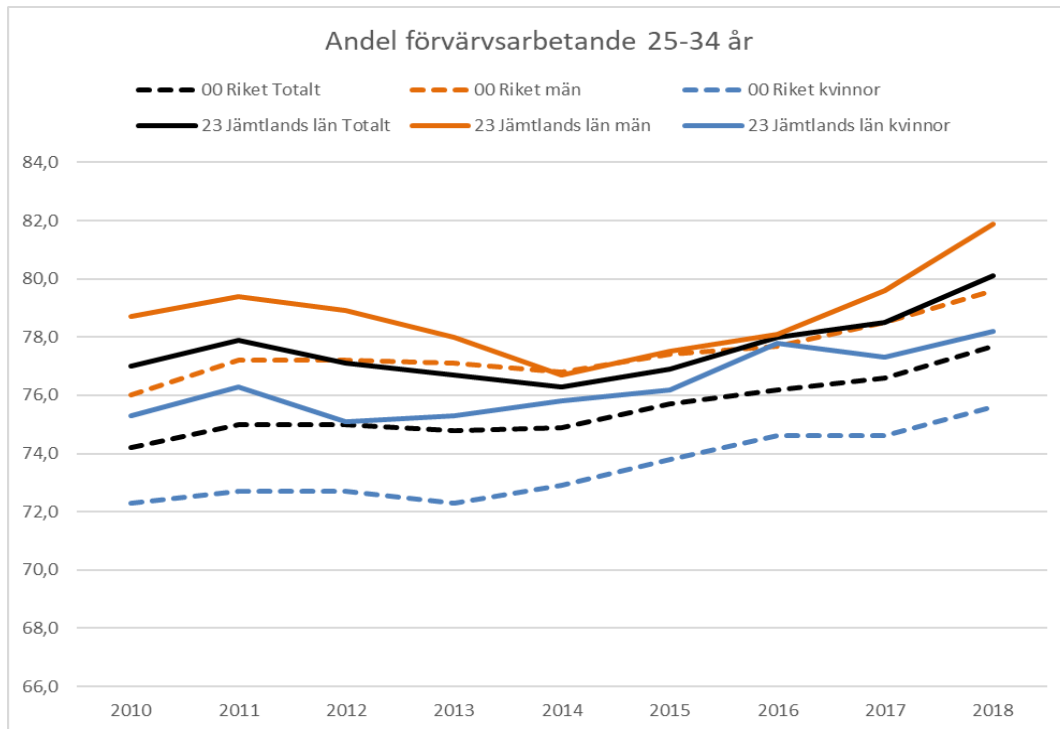

KÄLLA: REGISTERDATA FÖR INTEGRATION, SCB

Linjediagrammet ovan visar andelen kvinnor och män mellan 20-24 år som är förvärvsarbetande i Jämtlands län (hela linjer) och i riket (streckade linjer) mellan år 2010 och 2018. Svarta linjer visar för totalen, blå linjer för kvinnor och orange för män.

Sysselsättningen bland de mellan 20-24 år är högre i Jämtlands län än i riket. Andelen förvärvsarbetande i åldersgruppen har ökat under en längre tid, andelen unga män och kvinnor har varit lika stor fram till 2017 då något fler av männen var sysselsatta.

Diagram 11. Andelen förvärvsarbetande kvinnor och män mellan 25-34 år i Jämtlands län och riket, över tid från år 2010 till 2018.

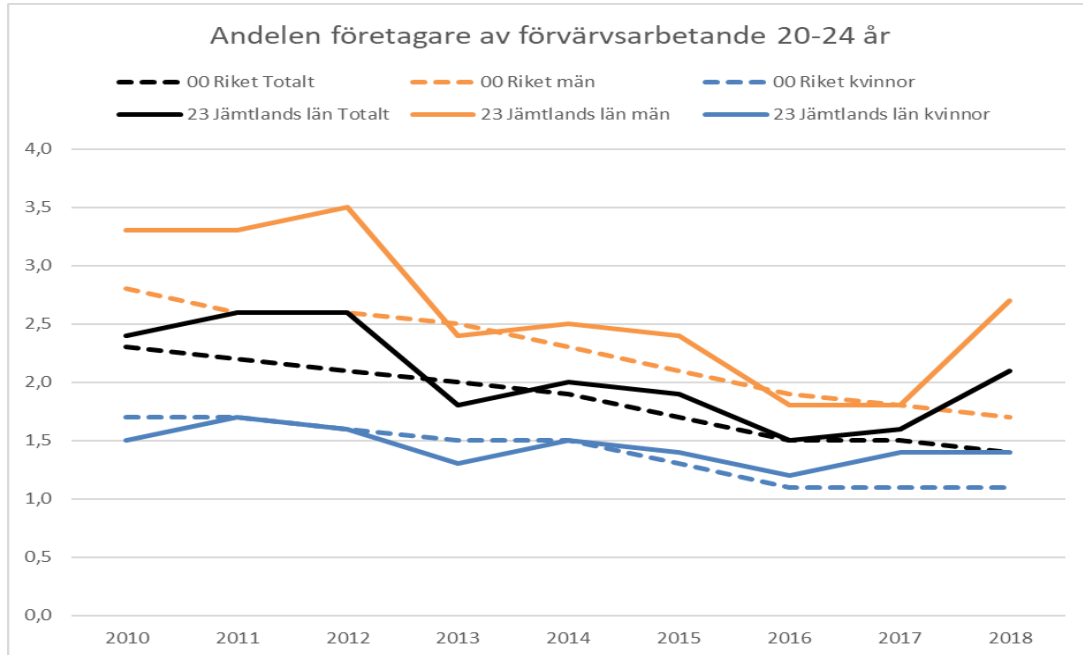
KÄLLA: REGISTERDATA FÖR INTEGRATION, SCB

Linjediagrammet ovan visar andelen 25-34 år som är förvärvsarbetande i Jämtlands län (hela linjer) och i riket (streckade linjer) mellan år 2010 och 2018. Svarta linjer visar för totalen, blå linjer för kvinnor och orange för män.

Bland de unga mellan 25-34 år är andelen förvärvsarbetande något högre i länet än i riket, både bland unga kvinnor och män. Här finns en något större skillnad mellan könen än bland de strax över 20 år. Sedan 2014 har andelen sysselsatta ökat i länet och riket.

Mål: Fler företagare

Diagram 12. Andelen företagare av förvärvsarbetande kvinnor och män mellan 20-24 år i Jämtlands län jämfört med riket, över tid från år 2010 till 2018.

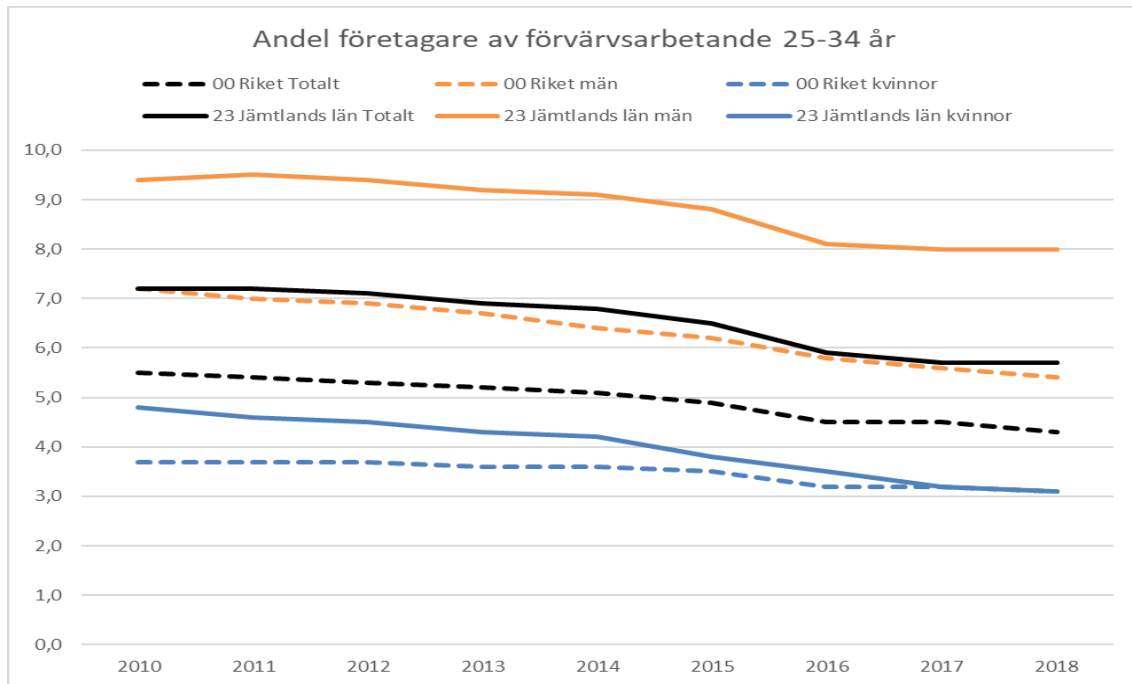
KÄLLA: REGISTERDATA FÖR INTEGRATION, SCB

Linjediagrammet visar andelen företagare av de förvärvsarbetande 20-24 åringar i Jämtlands län (hela linjen) och riket (streckade linjen) mellan 2010-2018. Svart linje visar totalen, blå linjer kvinnor och orange män.

I Jämtlands län är andelen företagare av de förvärvsarbetande högre än riket, både bland de som är mellan 20-24 år och de om är 25-34 år. Andelen bland de strax över 20 år ökade både 2017 och 2018 men är fortfarande långt under nivån från 2012.

Bland männen är andelen företagare av de sysselsatta högre än bland kvinnorna både i länet och i riket.

Diagram 12. Andelen företagare av förvärvsarbetande kvinnor och män mellan 25-34 år i Jämtlands län jämfört med riket, över tid från år 2010 till 2018.

KÄLLA: REGISTERDATA FÖR INTEGRATION, SCB

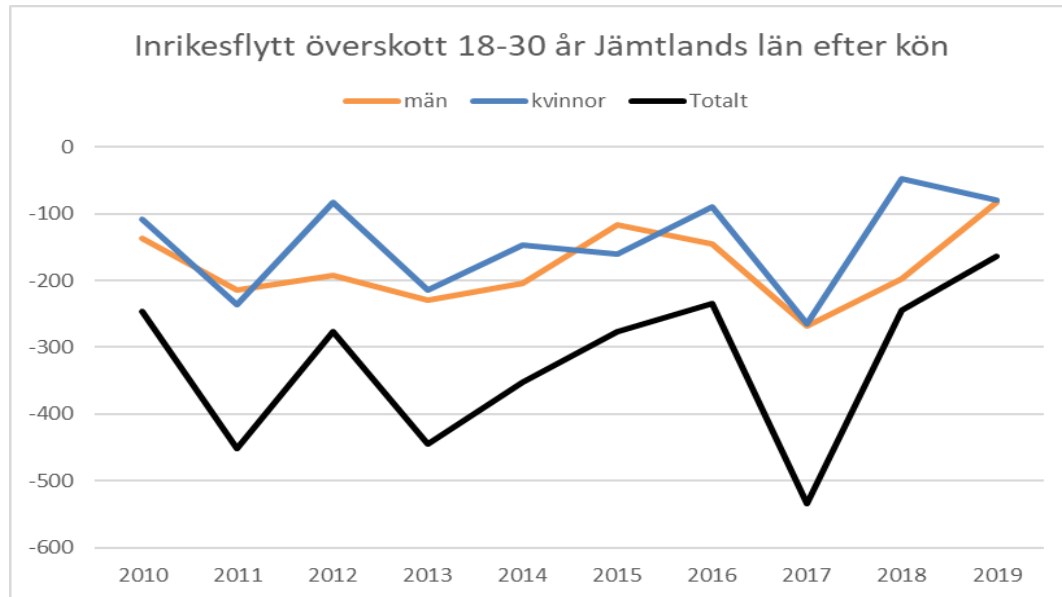
Linjediagrammet visar andelen företagare av de förvärvsarbetande 25-34 åringar i Jämtlands län (hela linjen) och riket (streckade linjen) mellan 2010-2018. Svart linje visar totalen, blå linjer kvinnor och orange män.

Bland de mellan 25-34 år har andelen företagare minskat sedan 2010 både i länet och riket. Bland kvinnorna i Jämtlands län, som legat över riket tidigare, är andelen nu det samma som riksgenomsnittet hos kvinnor. Det är större skillnad mellan män och kvinnor bland dessa än bland de under 25 år. Män i Jämtlands län har en högre andel företagare, både jämfört med riket och med kvinnor.

Boende och kommunikationer

Mål: Det är attraktivt för unga vuxna att bosätta sig i länet

Diagram 13. Inrikes flyttöverskottet bland 18-30 åriga kvinnor och män i Jämtlands län över tid från år 2010 till 2019.

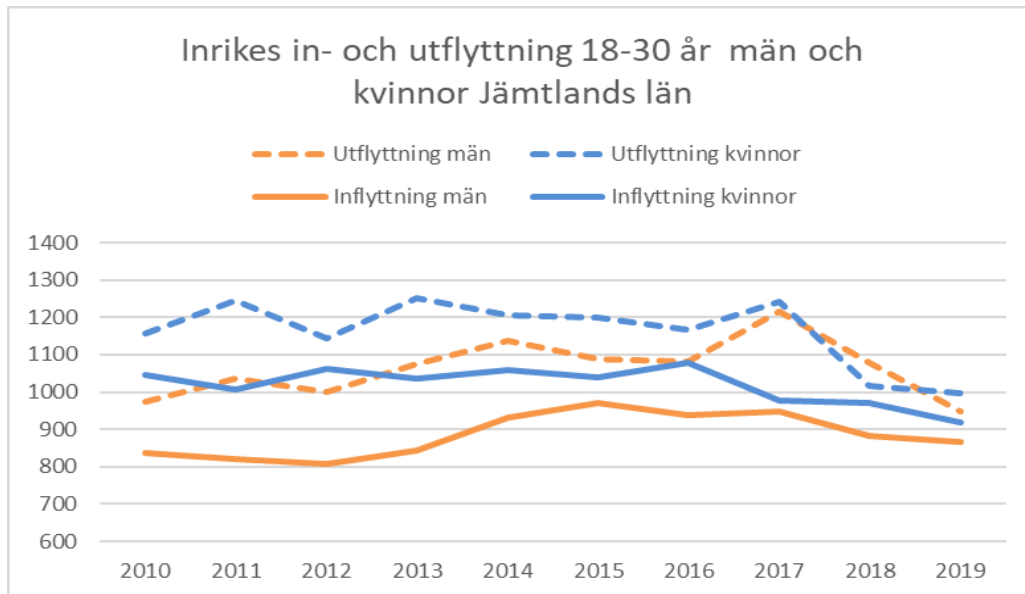

KÄLLA: BEFOLKNINGSREGISTRET, SCB

Linjediagrammet visar inrikes flyttöverskottet i Jämtlands län bland 18-30 åringar på totalen (svart linjen), bland kvinnor (blå linje) och bland män (orange linje) mellan 2010 och 2019. Flyttöverskott syftar till skillnaden mellan antalet som flyttar in och flyttar ut ur länet.

Fler 18-30-åringar flyttar ut ur länet till andra delar av landet än in, oavsett kön. År 2019 flyttad sammanlagt 1 946 personer ut ur länet samtidigt som 1 733 flyttade in. Statistiken overtid visar att under de senaste tio åren har inrikes flyttningen haft årligen ett negativt flyttöverskott bland de unga upp till 30 år. Mellan könen har det inte varit större skillnader förutom för enstaka år.

Diagram 14. Inrikes inflyttning och utflyttning i antal bland män och kvinnor i Jämtlands län från år 2010 till 2019.

KÄLLA: BEFOLKNINGSREGISTRET, SCB

Linjediagrammet ovan visar inrikes inflyttning och utflyttning i antal bland män (orange linjer) och kvinnor (blå linjer) som är 18-30 år i Jämtlands län mellan åren 2010 och 2019. Hela linjer visar för inflyttning och streckade linjer för utflyttning.

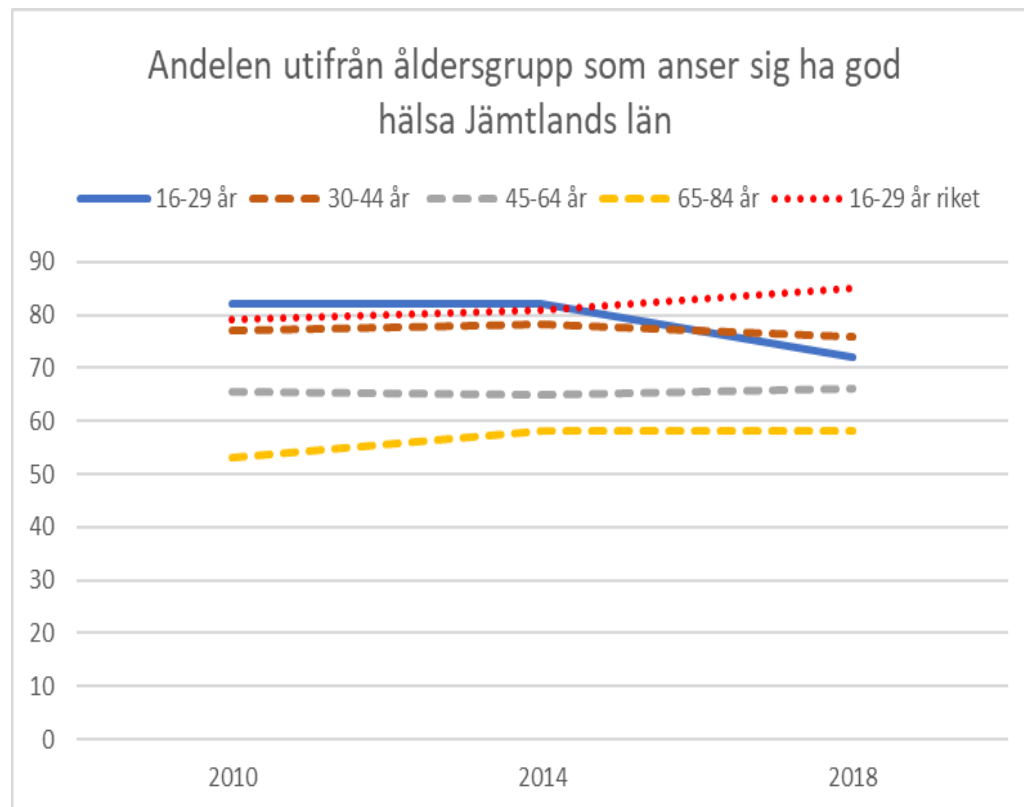
Mellan 2010 och 2019 har det flyttat drygt 3 200 fler unga vuxna mellan 18-30 ut ur länet än in. Under en tioårs-period flyttade det genomsnittligt ut 2 200 unga vuxna ut och 1900 in i länet från andra delar av Sverige.

De sista två åren har antalet utflyttningar minskat, likaså minskade även antalet inflyttningar men inte lika kraftigt. Det har varit större flyttningsrörelse bland kvinnorna i jämförelse med männen, sista två åren har antalen närmast sig varandra.

Trygghet och hälsa

Mål: Hälsa på lika villkor för hela befolkningen

Diagram 15. Andelen som anser sig ha god hälsa utifrån åldersgrupp (16-29 år, 30-44 år, 45-64 år, 65-84 år) i Jämtlands län och riket vid år 2010, 2014 och 2018

KÄLLA: UNDERSÖKNINGEN "HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR", REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN OCH FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

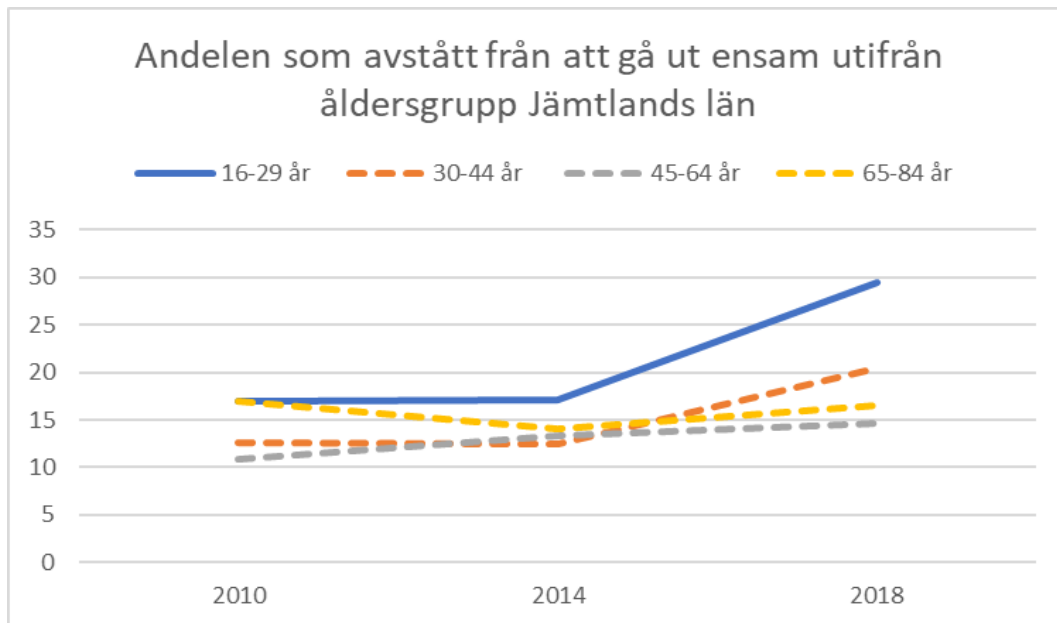
Linjediagrammet ovan visar andelen 16-29 år som svarat att de anser sig ha en god hälsa i Jämtlands län (blå linje) och som jämförs med andra åldersgrupper i länet (streckade linjer) samt 16-29 år i riket (röd prickig linje). Enkätundersökningarna gjordes 2010, 2014 och 2018.

72 procent av unga i Jämtlands län mellan 16-29 år ansåg sig ha god hälsa i enkätundersökningen Hälsa på lika villkor från 2018, vilket var lägre än i riket (85 procent). Andelen sjönk i jämförelse med undersökningarna från 2010 och 2014 då andelen låg på riksnivån.

I jämförelse med andra åldersgrupper i länet, speciellt med de över 45 år, är andelen unga som anser sig ha god hälsa hög även om det skett en minskning.

Mål: Jämtlands län upplevs som landets tryggaste län

Diagram 16. Andelen som avstått från att gå ut ensam utifrån åldersgrupp (16-29 år, 30-44 år, 45-64 år, 65-84 år) i Jämtlands län vid år 2010, 2014 och 2018

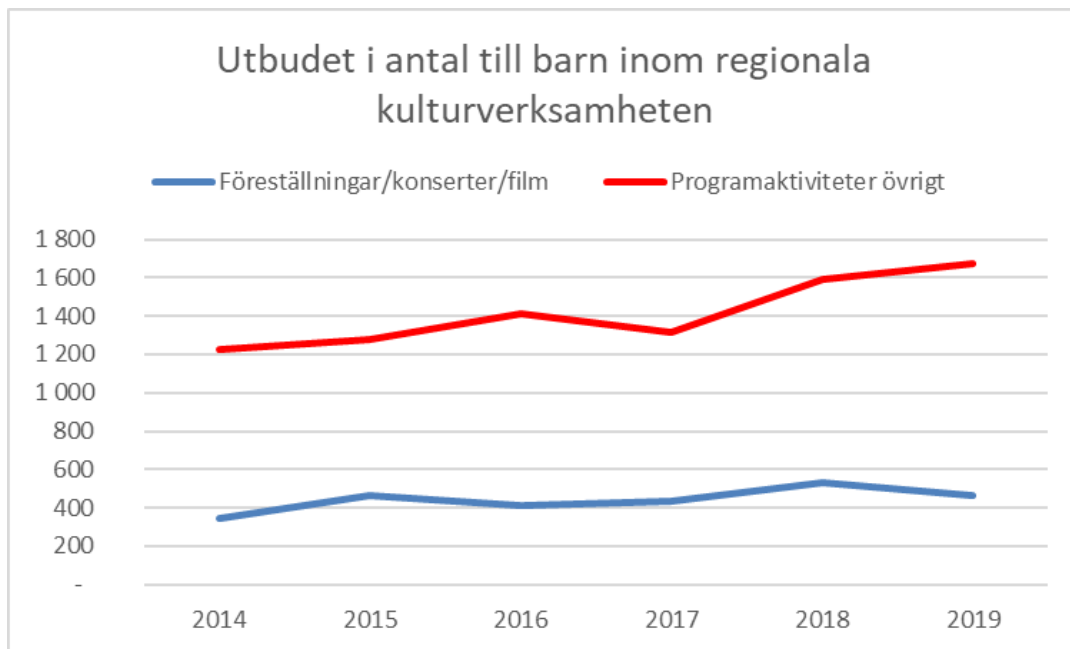
KÄLLA: UNDERSÖKNINGEN "HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR", REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN OCH FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

Diagrammet ovan visar andelen 16-29 år i procent i Jämtlands län som avstått från att gå ut ensam (blå linje) och en jämförelse mot övriga åldersgrupper (streckade linjer). Enkäten gjordes år 2010, 2014 och 2018.

När det gäller trygghet så uppgav i undersökningen Hälsa på lika villkor nästan 30 procent av de unga mellan 16-29 i Jämtlands län att de avstått från att gå ensamma ut en kväll. I jämförelse med tidigare undersökningar har andelen ökat samt att ökningen är tydligt högre än bland andra åldersgrupper.

Kultur och fritid

Diagram 17. Utbudet i antal till barn inom regionala kulturverksamheten i Jämtlands län över tid från år 2014 till 2019

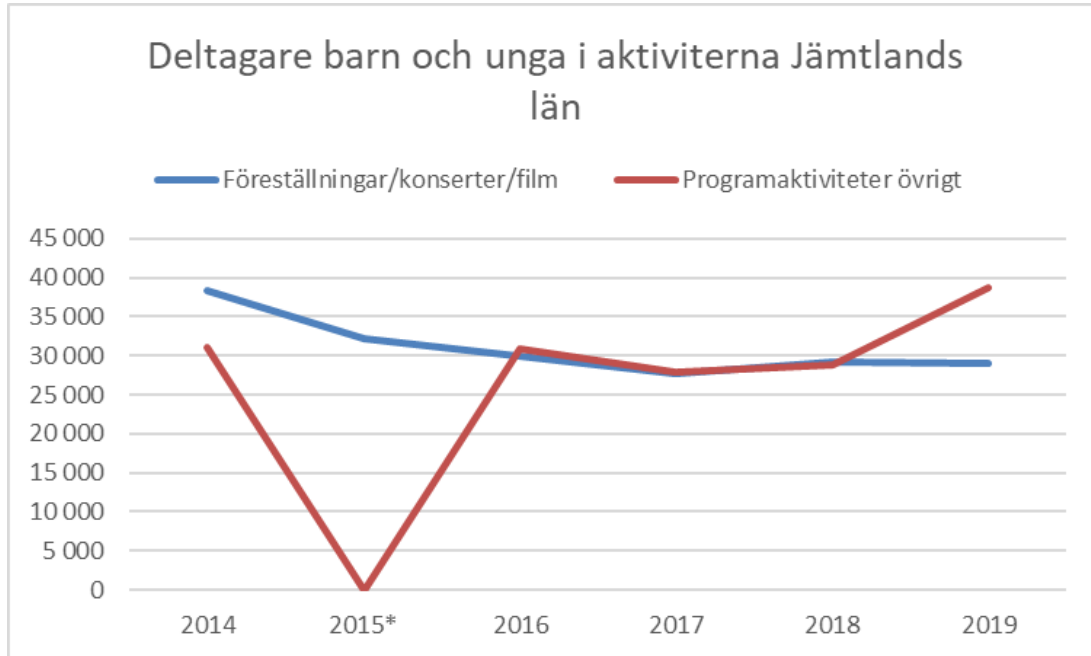

KÄLLA: REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Linjediagrammet ovan visar kulturutbudet som finns för barn genom regional kulturverksamhet mellan år 2014 och 2019. Blå linje visar föreställningar/konserter/film och röd linje visar övriga programaktiviteter

Utbudet för barn inom den regionala kulturverksamheten har ökat de senaste åren, speciellt inom övriga programaktiviteter. Jämförelsevis har utbudet i antal då gäller föreställningar/konserter och film varit relativt konstant.

Diagram 18. Antal deltagande barn och unga i antal i aktiviteterna genom regional kulturverksamhet i Jämtlands län över tid från år 2014 till 2019.

KÄLLA: REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

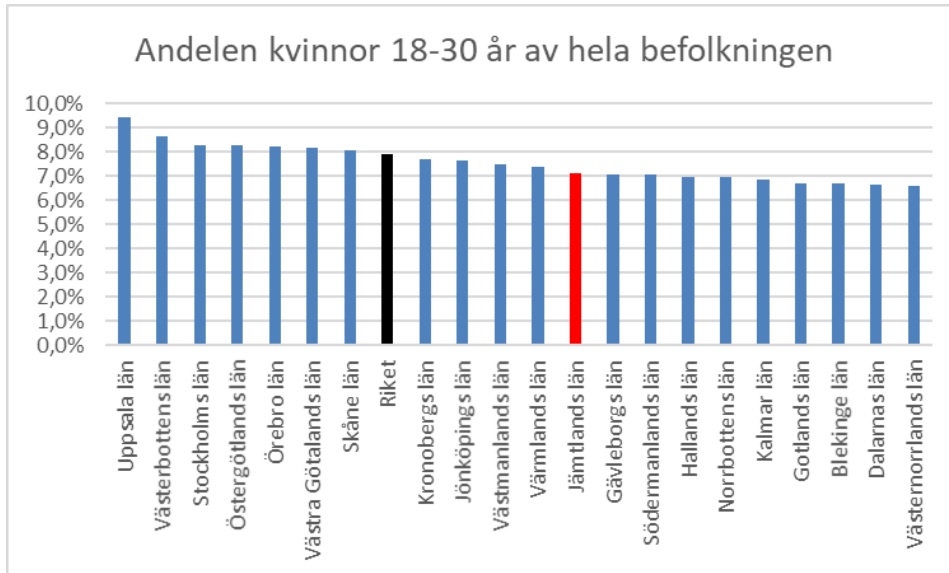
*I siffrorna för programaktiviteter övrigt för 2015 saknas siffror för Jamtli

Linjediagrammet ovan visar antalet deltagande barn och unga i olika aktiviteter genom regionala kulturverksamheten i Jämtlands län. Blå linje visar för föreställningar/konserter/film och röd linje för övriga programaktiviteter

Antalet deltagande barn och unga i aktiviteterna som fanns i Jämtlands län ökade 2019, mycket på grund av ökningen inom övriga programaktiviteter. När de gäller föreställningar/konserter/filmer har antalet deltagande unga legat strax under 30 000 de senaste fyra åren, i jämförelse med 2014 är antalet dock lägre.

Länet tillhör de mest attraktiva i landet för unga kvinnor

Diagram 19. Andelen kvinnor mellan 18-30 år av hela befolkningen år 2019 på länsnivå och i riket

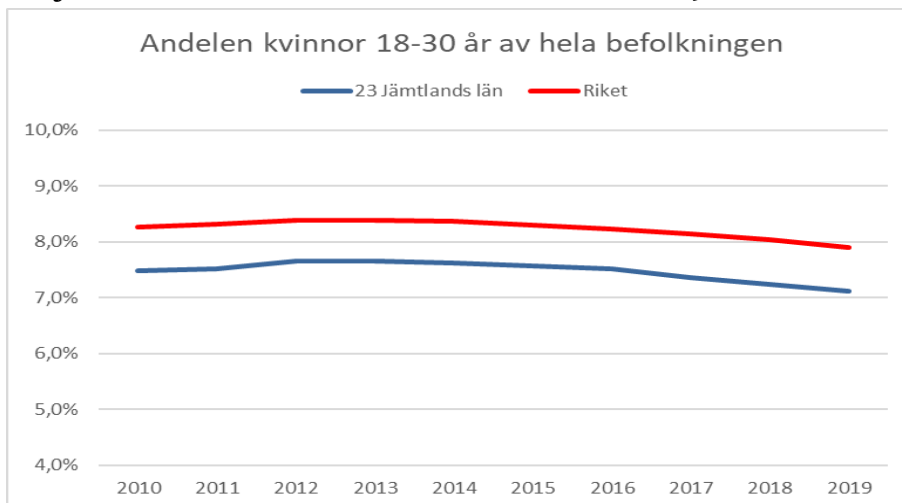

KÄLLA: BEFOLKNINGSREGISTRET, SCB

Stapelldiagrammet ovan visar andelen unga kvinnor mellan 18-30 år av hela befolkningen i de olika länen och riket år 2019. Riket har svart stapel och Jämtlands län röd stapel.

I Jämtlands län är drygt 7 procent av hela befolkningen unga kvinnor mellan 18-30 år, det är något lägre än riket som ligger på 8 procent. Högst är Uppsala län med 9,5 % och lägst är Västernorrlands län med 6,6%. En jämförelse mellan länen visar att Jämtlands län ligger i mitten, i topp är det län med större universitet.

Diagram 20. Andelen kvinnor mellan 18-30 år av hela befolkningen i Jämtlands län jämfört med riket över tid från år 2010 till 2019

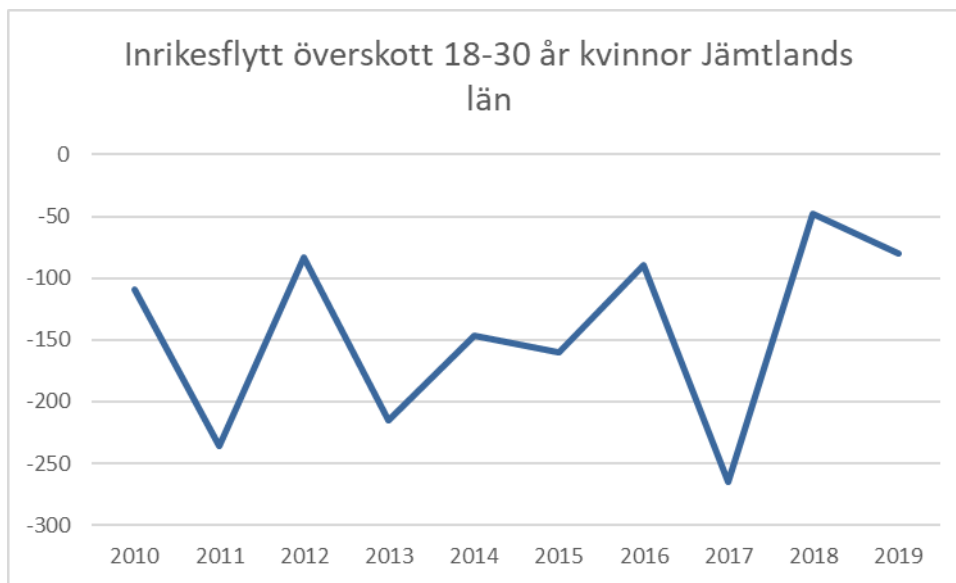

KÄLLA: BEFOLKNINGSREGISTRET, SCB

Linjediagrammet ovan visar andelen kvinnor 18-30 av befolkningen i Jämtlands län (blå linjer) och riket (röd linje) mellan år 2010 och 2019.

Diagrammet visar andelen kvinnor 18-30 år i Jämtlands län och riket 2010-2019. Andelen unga kvinnor av hela befolkningen har minskat en aning i Jämtlands län, det har det dock även gjort i hela riket. Förhållandet mellan länet och riket har inte ändrats över tid. Minskningen förklaras till viss del av att befolkningen blir äldre i både länet och riket.

Diagram 21. Inrikes flyttöverskott bland kvinnor 18-30 år i Jämtlands län över tid från år 2010 till 2019

KÄLLA: BEFOLKNINGSREGISTRET, SCB

Linjediagrammet ovan visar inrikes flyttöverskottet bland kvinnor 18-30 år i Jämtlands län mellan 2010 och 2019. Flyttöverskott syftar till skillnaden mellan inflyttning och utflyttning.

Diagrammet visar tydligt att det är fler unga kvinnor som flyttar ut ur Jämtlands län till andra delar av landet än in till länet. Årliga variationen har varit mellan -50 och -250 med 2017 som en topp. Sista två åren har flyttöverskottet varit -48 (2018) respektive -80 (2019).